

НАРЕДБА № Н-6 ОТ 11 АПРИЛ 2023 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА БЕЗПИЛОТНИ ЛЕТАТЕЛНИ СИСТЕМИ И НАДЗОРА НАД ТЕХНИТЕ ОПЕРАТОРИ

В сила от 25.04.2023 г.
Издадена от министъра на транспорта и съобщенията

Обн. ДВ. бр.37 от 25 Април 2023г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят условията и редът за:

1. регистрация на оператори на безпилотни летателни системи (БЛС);
2. извършване на полети за спортни и развлекателни цели;
3. обучение и издаване на свидетелства на дистанционно управляващи пилоти;
4. подаване на декларация за извършване на обучение на дистанционно управляващи пилоти;
5. издаване на разрешение за експлоатация на БЛС в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм;
6. подаване на декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория от оператори на БЛС и потвърждаване изпълнението на приложимите изисквания;
7. подаване на декларация за експлоатация, която отговаря на основен сценарий, определен в допълнение 1 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 на Комисията от 24 май 2019 година относно правилата и процедурите за експлоатация на безпилотни въздухоплавателни средства (ОВ, L 152, 11.6.2019, стр. 45) (Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947) от оператори на БЛС и потвърждаване изпълнение на приложимите изисквания;
8. издаване на разрешения за експлоатация в специфична категория;
9. издаване на удостоверение за оператор на лека БЛС (Light UAS operator certificate - LUC);
10. опериране с БЛС в определени географски зони;
11. регистрация на сертифицирани безпилотни въздухоплавателни средства (БВС).

(2) С тази наредба се определят и правилата за извършване на контрол и надзор над операторите на БЛС, изменението и отнемането на издадените или приетите от Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ГД "ГВА") по ал. 1 документи, както и за поддържане, ограничаване, спиране или прекратяване на правата по тези документи.

Чл. 2. Тази наредба не се прилага:

1. при експлоатация на БЛС за дейности, предприемани в обществен интерес от държавни органи за охрана, отбрана, национална сигурност, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред, осигуряване на пожарна безопасност и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
2. при експлоатация на БЛС в сертифицирана категория.

Чл. 3. (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на

Съвета (ОВ, L 212, 22 август 2018 г.) (Регламент (ЕС) 2018/1139), Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и регламентите за тяхното изменение и допълнение.

(2) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" поддържа система за водене на отчетност, която осигурява съхранение, достъп и проследяване на писмените правила и процедури и тяхното архивиране, като:

1. поддържа електронен регистър съгласно чл. 4 с актуални данни на операторите на БЛС, включително издадените и валидни удостоверения за оператор на лека БЛС, разрешения за експлоатация в специфична категория, разрешения за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, декларациите от оператори на БЛС за експлоатация и за професионална дейност в неограничена категория;
2. поддържа електронна система за регистриране на преминато първоначално, допълнително и опреснително обучение и съответните преминати изпити за придобиване и поддържане на правоспособност на дистанционно управляващите пилоти;
3. поддържа електронен архив, в който се съхраняват всички данни за оператори на БЛС и пилоти - за срок от 3 години след преустановяване на дейността на оператора и изтичане на валидността на свидетелството на дистанционно управляващия пилот;
4. поддържа архив, в който се съхраняват всички данни, свързани с издадени удостоверения за оператор на лека БЛС, разрешения за експлоатация в специфична категория, разрешения за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, декларация от оператори за експлоатация и декларация за професионална дейност в неограничена категория.

(3) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" предоставя на Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз (ААБЕС) (European Union Aviation Safety Agency - EASA) информация за всяко издадено от нея удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, както и приета декларация за експлоатация в съответствие с основен сценарий в специфична категория.

(4) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" е отговорна за публикуването на географски зони за БЛС и съответните ограничения към тях за експлоатация на БЛС, определени от засегнатите държавни, общински и частни структури и субекти. За целите на геопространственото ориентиране географските зони за БЛС се публикуват в един-единствен ширококоразпространен цифров формат.

(5) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" взаимодейства с други въздухоплавателни администрации относно операторите на БЛС и при необходимост се договаря за разпределение на отговорности и задачи във връзка с контрола върху дейността им.

(6) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" събира и обработва всяка информация, необходима за целите на надзора и осигуряване на безопасността.

Глава втора. РЕГИСТРАЦИЯ НА ОПЕРАТОРИ НА БЛС

Чл. 4. (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" създава, води и поддържа електронен регистър на операторите на БЛС, предоставящ възможност за взаимен достъп и обмен на информация чрез регистъра по чл. 74 от Регламент (ЕС) 2018/1139 с компетентните органи на другите държави членки и ААБЕС.

(2) Регистърът по ал. 1 съдържа следната информация:

1. трите имена и ЕГН за физическите лица, а за юридическите лица - фирмата и техния единен идентификационен код (ЕИК);
2. адрес, електронен адрес и телефонен номер за кореспонденция с оператора на БЛС;
3. производител и модел на БЛС, които се експлоатират от оператора на БЛС;
4. обучени и лицензирани пилоти съгласно глава трета от настоящата наредба;
5. сериен номер за идентификацията на БЛС, ако има такъв;
6. номер на застрахователен договор за сключена застраховка "Гражданска отговорност" към трети лица и копие на застрахователната полица;
7. потвърждение от юридическо лице съгласно чл. 14, параграф 2, буква "д" от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;
8. видовете разрешени дейности (за оператори на БЛС в специфична категория);

9. издадените разрешения за експлоатация в специфична категория и удостоверения за оператор на лека БЛС, както и декларациите, последвани от потвърждение.

Чл. 5. (1) Физическо лице, установило обичайното си местопребиваване в Република България, или юридическо лице, регистрирано или с място на стопанска дейност в Република България, може да кандидатства за вписване в регистъра по чл. 4, ал. 1, при условие че възнамерява да извършва операции с БЛС в случаите, предвидени в чл. 14, параграф 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

(2) Регистрацията се извършва посредством уеб базирана електронна регистрационна система, достъпна на интернет страницата на ГД "ГВА".

(3) За целите на регистрацията лицето попълва изискуемата информация по чл. 4, ал. 2, т. 1 - 7 в системата по ал. 2 и заплаща държавна такса.

(4) Регистрацията се одобрява от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него лице в системата по ал. 2, която генерира уникален цифров регистрационен номер, който служи за идентификация на оператора на БЛС.

(5) Операторът на БЛС поставя върху всяко безпилотно въздухоплателно средство, което експлоатира, своя уникален цифров регистрационен номер.

(6) В случаите, когато дистанционно управляващият пилот няма навършени 18 години, за оператор на БЛС се регистрира родител или попечител, който носи отговорността при извършване на полетите.

Глава трета.

ПРАВОСПОСОБНОСТ НА ДИСТАНЦИОННО УПРАВЛЯВАЩИТЕ ПИЛОТИ

Раздел I.

Свидетелства за правоспособност

Чл. 6. (1) Кандидатът за свидетелство за правоспособност на дистанционно управляващ пилот трябва да е навършил 16 години.

(2) Минималната възраст за дистанционно управляващ пилот, пилотиращ БЛС в рамките на клуб или сдружение за авиомоделизъм, може да бъде намалена от главния директор на ГД "ГВА" с разрешението по глава пета, издадено на клуба или сдружението.

Чл. 7. (1) Главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплателна администрация" или оправомощено от него длъжностно лице издава в електронен вид следните видове свидетелства за правоспособност на дистанционно управляващ пилот:

1. свидетелство за преминато онлайн обучение за извършване на полети в подкатегории А1 и А3, определени в част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;

2. свидетелство за компетентност на дистанционно управляващ пилот за подкатегория А2, определена в част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;

3. свидетелство за теоретични познания за експлоатация по основен сценарий, определен в допълнение 1 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

(2) Свидетелствата по ал. 1 съдържат следните данни:

1. логото на Европейския съюз с код BG;

2. логото на ААБЕС и ГД "ГВА";

3. наименование на свидетелството за правоспособност;

4. подкатегорията, за която се отнасят, или съответния основен сценарий;

5. номер, започващ с означението "BGR-RP-xxxxxxxxxxxx" и състоящ се от арабски цифри и букви от латинската азбука;

6. име и фамилия на дистанционно управляващия пилот;

7. дата на валидност;

8. двумерен баркод (QR код), предоставящ връзка до националната база данни, където се съхранява информацията, отнасяща се за съответния дистанционно управляващ пилот.

(3) Свидетелствата за правоспособност са валидни 5 години. Валидността на свидетелствата може да бъде потвърдена, както следва:

1. за свидетелство за преминалото онлайн обучение за извършване на полети в подкатегории А1 и А3 и за свидетелство за компетентност на дистанционно управляващ пилот за подкатегория А2 - съгласно изискванията на чл. UAS.OPEN.070 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;

2. за свидетелство за теоретични познания за експлоатация по основен сценарий - съгласно изискванията на чл. UAS.STS-01.020, т. 3 и 4 и чл. UAS.STS-02.020, т. 10 и 11 от допълнение 1 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

Чл. 8. (1) Главният директор на ГД "ГВА" със заповед ограничава, спира действието или отнема свидетелствата по чл. 7, ал. 1, когато дистанционно управляващият пилот не спазва изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, на тази наредба или за него е налице някой от следните случаи:

1. получил е свидетелство за правоспособност чрез представянето на неистински документи или на документи с невярно съдържание;

2. използва неистинско свидетелство за правоспособност;

3. упражнява правата, които предоставя свидетелството за правоспособност, под въздействието на алкохол или на наркотици.

(2) Заповедта по ал. 1 може да бъде обжалвана по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 9. (1) Кандидатът за получаване на свидетелство за преминалото онлайн обучение за извършване на полети в подкатегории А1 и А3, определени в част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, преминава онлайн курс за обучение по темите, определени в чл. UAS.OPEN.020 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, осигурен от ГД "ГВА" или от субект, определен от ГД "ГВА" като квалифициран орган съгласно чл. 69 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

(2) Придобитите по време на обучението по ал. 1 знания от кандидата за свидетелство за преминалото онлайн обучение за извършване на полети в подкатегории А1 и А3, определени в част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, се проверяват чрез полагането на онлайн теоретичен изпит, състоящ се от 40 въпроса, осигурен от ГД "ГВА" или от субект, определен от ГД "ГВА" като квалифициран орган съгласно чл. 69 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

(3) Онлайн обучението по ал. 1 и онлайн изпитът по ал. 2, осигурени от ГД "ГВА", се осъществяват посредством уеб базирана платформа, достъпна на електронната страница на ГД "ГВА".

(4) За целите на регистрацията в платформата по ал. 3 кандидатът попълва следната информация:

1. име, презиме и фамилия;

2. ЕГН;

3. адрес, електронен адрес и телефонен номер за кореспонденция.

Чл. 10. За получаване на свидетелство за компетентност на дистанционно управляващ пилот за подкатегория А2, определена в част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, кандидатът следва да е:

1. преминал онлайн курс за обучение и да е положил онлайн теоретичен изпит по чл. 9;

2. преминал практически курс на самообучение съгласно изискванията на чл. UAS.OPEN.030, подточка 2, буква "б" от част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;

3. декларирал, че е преминал практическия курс по т. 2;

4. преминал допълнителен теоретичен изпит по чл. UAS.OPEN.030, подточка 2, буква "в" от част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, осигурен от ГД "ГВА" или от субект, определен от ГД "ГВА" като квалифициран орган съгласно чл. 69 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

Чл. 11. За получаване на свидетелство за теоретични познания за експлоатация по основен сценарий кандидатът следва да е:

1. преминал онлайн курс за обучение и да е положил онлайн теоретичен изпит по чл. 9;
2. преминал допълнителен теоретичен изпит по притурка А към глава 1 на допълнение 1 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, осигурен от ГД "ГВА" или от субект, определен от ГД "ГВА" като квалифициран орган съгласно чл. 69 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

Чл. 12. (1) За явяване на изпит кандидатът подава заявление чрез уеб базираната платформа по чл. 9, ал. 3, след като е заплатил държавна такса.

(2) При явяването на изпит лицата по чл. 10 представят доказателство за преминал практически курс на самообучение.

Чл. 13. Кандидатът за получаване на свидетелство може да положи изпит, осигурен от компетентния орган на друга държава - членка на Европейския съюз (ЕС), или от субект, определен от този орган като квалифициран орган съгласно чл. 69 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

Чл. 14. (1) В срок до 5 работни дни след успешно положен изпит от кандидата главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице издава свидетелство за правоспособност и вписва обстоятелствата в регистъра по чл. 4.

(2) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" изпраща издаденото свидетелство за правоспособност на електронна поща, посочена от кандидата.

Раздел II.

Изисквания към декларираните организации за обучение

Чл. 15. (1) Обучение на дистанционно управляващи пилоти на БЛС в неограничена и специфична категория, предвидено съгласно изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и издадените от ААБЕС приемливи начини за постигане на съответствие и материали с насоки за неговото прилагане, и различно от това по чл. 9 и това, определено в притурка А към глава 1 и глава 2 на допълнение 1 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, може да се извършва:

1. от авиационен учебен център по смисъла на Наредба № 27 от 31.03.2000 г. за авиационните учебни центрове (ДВ, бр. 32 от 2000 г.), или

2. от организация за обучение въз основа на приета от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице декларация по реда на този раздел.

(2) Практическо обучение и оценяване на дистанционно управляващи пилоти за експлоатация съгласно основен сценарий, определено в притурка А към глава 1 и глава 2 от допълнение 1 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, се извършва от юридически лица или оператори на БЛС, отговарящи на изискванията на допълнение 3 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, въз основа на приета от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице декларация по образец - съгласно допълнение 6 "Декларация на субект" или съответно съгласно допълнение 4 "Декларация на оператори на БЛС, които възнамеряват да предоставят практическо обучение и оценяване на дистанционно управляващи пилоти за STS-x".

Чл. 16. (1) Организацията за обучение по чл. 15, ал. 1, т. 2 трябва да разполага с квалифициран персонал, необходим за изпълнение на планираните задачи и дейностите по обучение и оценяване на уменията в съответствие с приложимите изисквания, и определя:

1. отговорен ръководител, който:

- а) следи за съответствието на организацията за обучение и дейностите и с приложимите изисквания и с нейната декларация;
- б) разработва и установява политика за безопасност, която гарантира, че дейностите на организацията се извършват безопасно, осигурява придържането на организацията за обучение към тази политика за безопасност и предприема необходимите мерки с цел постигане на целите на тази политика за безопасност;
- в) осигурява безопасността в рамките на организацията за обучение;
- г) гарантира наличието на достатъчно ресурси в рамките на организацията за обучение, така че дейностите, посочени в букви "а" - "в", да могат да се извършват ефективно;

2. ръководител обучение, който отговаря и е квалифициран да осигури най-малко следното:

- а) предлаганото обучение да отговаря на изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и на настоящата наредба, както и на програмата или програмите за обучение;
- б) надзора върху напредъка на обучаващите.

(2) Организацията за обучение може да определи едно и също лице за свой отговорен ръководител и за ръководител обучение.

(3) Организацията за обучение гарантира, че персоналят, отговорен за задачите по обучение и оценяване на уменията:

- 1. притежава компетентността да изпълнява тези задачи;
- 2. е безпристрастен и не участва в оценки, ако счита, че може да е засегната тяхната обективност;
- 3. има задълбочен опит в обучението по теория и практика и завършен курс на обучение за инструкторски техники, както и задоволително познаване на изискванията относно задачите по оценяване на умения, които те изпълняват, и подходящ опит с такива процеси;
- 4. управлява записите и докладите, които показват, че съответните оценки на уменията са били извършени, и прави заключения въз основа на тези оценки на умения;
- 5. не разкрива информацията, предоставена от оператора на БЛС или дистанционно управляващия пилот, освен в предвидените от закона случаи.

Чл. 17. Организацията за обучение трябва да разполага с помещения и съоръжения, които позволяват изпълнението и управлението на всички нейни дейности в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и настоящата наредба.

Чл. 18. (1) Организацията за обучение трябва да разполага с достатъчен брой БЛС или летателни тренажори за обучение, които да са подходящо оборудвани за предоставяния курс на обучение.

(2) Организацията за обучение изготвя и поддържа актуализиран списък на всички БЛС, използвани за обучението, което предоставя.

Чл. 19. (1) Организацията за обучение изготвя програма за обучение за всяко от обученията, които предоставя. Всяка програма за обучение трябва да включва поне следната информация:

- 1. цел на обучението;
- 2. признаване на предишен опит и изисквания за кандидатстване;
- 3. структура и съдържание на теоретичното обучение;
- 4. списък на всички летателни упражнения и упражнения на летателни тренажори, които трябва да се преподават, включително описание на целта на всяко упражнение;
- 5. структура на целия курс и интегриране на теоретично обучение, летателно обучение и обучение на летателни тренажори.

(2) Програмите за обучение трябва да отговарят на изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и настоящата наредба.

Чл. 20. Организацията за обучение уведомява ГД "ГВА" в срок до 5 работни дни за следното:

1. всякакви промени в информацията, съдържаща се в приетата декларация, както и в програмата или програмите за обучение;
2. прекратяването на някои или на всички дейности по обучение, обхванати от декларацията.

Чл. 21. Организация за обучение губи правото да предоставя някое или всички обучения, посочени в приетата декларация, когато настъпи едно от следните условия:

1. организацията за обучение е уведомила ГД "ГВА" за преустановяване на някоя или на всички дейности по обучение, обхванати от декларацията;
2. организацията за обучение не е предоставяла обучението повече от 36 последователни месеца.

Чл. 22. (1) С цел да се определи дали дадена организация за обучение продължава да отговаря на условията от приетата декларация, организацията за обучение предоставя достъп по всяко време до всички съоръжения, БЛС, документи, записи, данни, процедури или всякакви други материали, свързани с дейностите по обучение, които има право да извършва, на всяко лице, което е оправомощено от главния директор на ГД "ГВА" да осъществява контрол и надзор.

(2) Организация за обучение, която е получила уведомление от ГД "ГВА" за констатирано несъответствие, предприема следните действия в рамките на определения в уведомлението срок:

1. установява причината за несъответствието;
2. в срок до 7 работни дни предлага за одобрение от ГД "ГВА" план с коригиращи действия за отстраняване на несъответствието;
3. информира ГД "ГВА" за предприетите от нея действия съгласно одобрения план с коригиращи действия.

(3) В срок до 14 работни дни от получаването на плана с коригиращи действия ГД "ГВА" го оценява, като:

1. в случай че определените коригиращи действия и определените срокове за изпълнението им са оценени като приемливи, организацията за обучение се уведомява писмено и:
 - а) ако предоставените доказателства и материали са оценени като приемливи, несъответствието се счита за отстранено, за което организацията за обучение се уведомява писмено;
 - б) ако предоставените доказателства и материали са оценени като неприемливи, организацията за обучение се уведомява писмено за необходимостта от предоставяне на допълнителна информация, разяснения и доказателства за коригиране на несъответствието, като се посочва срок за това;
 - в) ако организацията за обучение не предостави изискуемата информация в определения срок или тя повторно е неприемлива, ГД "ГВА" предприема незабавни и подходящи действия за ограничаване или забрана на дейностите по обучение, свързани с несъответствието, докато организацията не предприеме коригиращи действия, като организацията за обучение се уведомява писмено;
2. в случай че определените коригиращи действия и определените срокове за изпълнението им са оценени като неприемливи, планът за коригиращи действия се отхвърля.

Чл. 23. (1) Организацията за обучение съхранява за всеки обучаващ се следната документация през целия курс на обучение и за срок от три години след приключване на обучението:

1. подробна информация за теоретичното, летателното обучение и обучението на летателен тренажор;
2. информация относно индивидуалния напредък;
3. информация относно свидетелствата за правоспособност и свързаните с тях квалификации, имащи отношение към предоставяното обучение, включително дати на изтичане на срока на валидност на квалификациите.

(2) Организацията за обучение води подходяща отчетност за опита, квалификациите и обучението на персонала си.

(3) Организацията за обучение съхранява доклада от годишния вътрешен преглед и доклада за дейността, посочени в чл. 26, в продължение на три години считано от датите на изготвяне на тези доклади.

(4) Организацията за обучение съхранява програмите за обучение в продължение на три години считано от датата, на която е предоставила последния курс на обучение по съответната програма.

(5) В съответствие с приложимото право в областта на защитата на личните данни организацията съхранява документацията, посочена в ал. 1 и 2, по начин, който осигурява защитата и чрез подходящи инструменти и протоколи, и взема необходимите мерки за ограничаване на достъпа до тези документи до лица, които са надлежно оправомощени да имат достъп до тях.

Чл. 24. Когато предоставя летателно обучение с БЛС, организацията за обучение използва само експлоатационни площадки, които имат подходящи съоръжения и характеристики, позволяващи обучение в съответните маневри, като се отчитат предоставяното обучение и видът на използваната БЛС.

Чл. 25. (1) Когато предоставя теоретична подготовка, организацията за обучение може да прилага обучение на място или дистанционно обучение.

(2) Организацията за обучение наблюдава и документира напредъка на всеки обучаващ се в курса по теоретична подготовка.

Чл. 26. (1) Организацията за обучение съставя доклад за извършен годишен вътрешен преглед, който съдържа оценка дали организацията ефективно изпълнява задачите и отговорностите си съгласно чл. 16, ал. 1 и също така информация за:

1. наличието на достатъчно ресурси;
2. провеждането на обучение в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и настоящата наредба, с програмите за обучение на организацията и с политиката за безопасност на организацията;
3. проверки на записи за обучение и сертификати за завършен курс, издадени от организацията;
4. оценка на програмите за обучение за актуалност и изчерпателност;
5. безпилотните летателни системи и летателните тренажори за обучение, включително техните документи и записи за техническо обслужване;
6. експлоатационните площадки, включително свързаните помещения и съоръжения;
7. оценка на ефективността на последващите и коригиращи действия, предприети след несъответствия, които са били открити по време на вътрешния преглед или които са били констатирани от ГД "ГВА".

(2) Организацията за обучение изготвя годишен доклад за дейността, съдържащ следните елементи:

1. информация за всички предоставени курсове за обучение;
2. списък с имената на всички инструктори и проверяващи, участващи в предоставеното обучение и/или оценяване, както и информация за експлоатационните площадки, където е било проведено обучението;
3. брой на лицата, преминали обучение;
4. информация за всички използвани тренировъчни БЛС и летателни тренажори, включваща производител, модел, максимална излетна маса на БЛС, както и по отношение на всяка БЛС информация за:
 - а) курсовете за обучение, за които е използвана БЛС;
 - б) експлоатационните площадки, където БЛС се използва;
5. информация за събития, произшествия и инциденти, настъпили по време на курсовете за обучение, както и идентифицирани и докладвани опасности; и
6. всякаква друга информация, която се счита за уместна от организацията за обучение.

(3) Организацията за обучение представя в ГД "ГВА" докладите по ал. 1 и 2 в 2-месечен срок след края на календарната година, за която се отнасят.

Чл. 27. Кандидатът за декларирана организация за обучение по чл. 15, ал. 1, т. 2 може да бъде едноличен търговец или юридическо лице, регистрирано по реда на законодателството на Република България или по законодателството на държава членка, или на друга държава - страна

по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

Чл. 28. (1) Преди предоставяне на обучение на дистанционно управляващи пилоти организацията подава декларация пред ГД "ГВА". Декларацията съдържа най-малко следната информация:

1. наименование на организацията;
 2. данни за връзка с организацията - адрес, телефон и електронна поща;
 3. имената и данните за контакт на следните лица:
 - а) ръководител, който има пълномощия да гарантира, че всички дейности могат да бъдат финансирани и извършвани съгласно приложимите изисквания;
 - б) ръководител обучение на организацията;
 4. списък с видовете обучения, предоставяни от организацията;
 5. списък на всички БЛС и летателни тренажори, които се използват за обучението, ако е приложимо;
 6. датата, предвидена за началото на обучението;
 7. изявление, потвърждаващо, че организацията е разработила политика за безопасност и че ще прилага тази политика по време на всички дейности по обучение, обхванати от декларацията;
 8. изявление, в което организацията потвърждава, че по време на всички дейности по обучение, обхванати от декларацията, ще спазва приложимите изисквания от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и настоящата наредба.
- (2) Заедно с декларацията организацията представя в ГД "ГВА" за одобрение програмата или програмите за обучение, които възнамерява да използва при предоставянето на обучението.
- (3) Декларацията по ал. 1 се подава чрез уеб базирана електронна система на ГД "ГВА". Електронната система автоматично изпраща потвърждение, че декларацията е приета, в случай че е подадена изискуемата информация към нея.
- (4) При промяна в съдържанието на декларацията организацията за обучение подава нова, като се запазва същият номер.

Глава четвърта. ПОЛЕТИ ЗА СПОРТНИ И РАЗВЛЕКАТЕЛНИ ЦЕЛИ

Чл. 29. Лице може да експлоатира БЛС за спортни и развлекателни цели в неограничена категория, при условие че:

1. е регистрирано като оператор на БЛС или е дистанционно управляващ пилот към регистриран оператор на БЛС и БЛС е маркирана с уникалния цифров регистрационен номер на оператора на БЛС;
2. прилага изискванията на част А "Експлоатация на БЛС в неограничената категория" от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;
3. експлоатацията попада в обхвата на чл. 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;
4. притежава валидна застраховка "Гражданска отговорност" към трети лица, в случай че БЛС е с максимална излетна маса над 20 kg.

Чл. 30. Безпилотна летателна система може да се експлоатира в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, ако:

1. безпилотната летателна система се пилотира единствено за спорт или развлечение;
2. безпилотната летателна система се експлоатира в съответствие с разрешение за експлоатация на БЛС в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм;
3. дистанционно управляващият пилот отговаря на минималните изисквания за компетентност, определени в разрешението, издадено съгласно глава пета от настоящата наредба, или притежава свидетелство за правоспособност;
4. клубът или сдружението за авиомоделизъм застрахова отговорността си към трети лица за причинени от него вреди във връзка с осъществяване на дейността си.

Глава пета.
РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ В РАМКИТЕ НА КЛУБОВЕ И СДРУЖЕНИЯ ЗА
АВИОМОДЕЛИЗЪМ

Чл. 31. (1) Разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, издадено в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, регламентите за неговото изменение и допълнение, удостоверява годността и готовността на клуба или сдружението да извършва операции с БЛС, посочени в разрешението.

(2) Разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм се издава от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице с поредни номера, започващи с означението "BG.UAS.MODEL.xxx".

(3) Номерът на разрешение, което е отнето или спряно, не може да бъде използван отново.

Чл. 32. Кандидат за получаване на разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм може да бъде едноличен търговец или юридическо лице, регистрирано по реда на законодателството на Република България или по законодателството на държава членка, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

Чл. 33. Кандидатът по чл. 32 подава заявление в ГД "ГВА" не по-късно от 35 дни преди планираната дата за започване на експлоатацията на БЛС. В заявлението кандидатът посочва код по БУЛСТАТ или единен идентификационен код (ЕИК) и прилага:

1. декларация, че срещу него не е поискано пред съд откриване на съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация и/или че не е налице открито съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация;
2. организационни и оперативни процедури съгласно чл. 16, параграф 2, буква "б" от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;
3. списък на отговорните лица за осигуряване на безопасност при експлоатацията, обучението на персонала и координация със засегнатите субекти;
4. документ за платена държавна такса, освен ако същата не е платена по електронен път;
5. сключен договор за застраховка "Гражданска отговорност" към трети лица.

Чл. 34. (1) Главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или мотивирано отказва издаването му, като посочва несъответствията с нормативните документи.

(2) При установяване на непълноти или неточности в подаденото заявление по чл. 33 заявителят се уведомява писмено от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице в 14-дневен срок. Заявителят е длъжен да отстрани допуснатите непълноти или неточности в 14-дневен срок от получаване на уведомлението.

(3) Главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешението за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм най-късно 5 дни преди планираната дата за започване на експлоатацията на БЛС.

(4) Разрешението за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм е валидно на територията на Република България, като в него се вписват условията, при които в рамките на клуба или сдружението може да се извършва експлоатация на БЛС.

(5) Ако заявителят не отговаря на условията по чл. 33 или не отстрани непълнотите или неточностите в срока по ал. 2, главният директор на ГД "ГВА" със заповед отказва издаването на разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм. Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 35. (1) За изменение на разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм клубът или сдружението за авиомоделизъм подава заявление в ГД "ГВА", в което посочва исканото изменение, не по-късно от 30 дни преди датата на въвеждане на изменението.

(2) Към заявлението клубът или сдружението за авиомоделизъм прилага изменените части от организационните и оперативните процедури, както и необходимите документи, които касаят изменението.

(3) Заявлението за изменение на разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм се разглежда по реда на чл. 34.

Глава шеста.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОПЕРАТОРИТЕ, ИЗВЪРШВАЩИ ПРОФЕСИОНАЛНА ДЕЙНОСТ С БЛС

Чл. 36. Оператор на БЛС може да извършва професионална дейност с БЛС след получаването на издаден от главния директор на ГД "ГВА" или от оправомощено от него длъжностно лице един от следните документи:

1. уведомление за приемане на декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория съгласно тази наредба;
2. уведомление за приемане на декларация за експлоатация в съответствие с основен сценарий в специфична категория съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и тази наредба;
3. разрешение за експлоатация в специфична категория;
4. удостоверение за оператор на лека БЛС, с което се разрешава изпълнението на съответните операции.

Чл. 37. (1) Всеки оператор на БЛС, извършващ професионална дейност:

1. е отговорен експлоатацията на БЛС да е в съответствие с приложимите изисквания, с процедурите в документацията му, както и с предоставените му права при условията и ограниченията, посочени във:
 - а) притежаваното удостоверение за оператор на лека БЛС; или
 - б) разрешението за експлоатация в специфична категория; или
 - в) приетата от ГД "ГВА" декларация за експлоатация в съответствие с основен сценарий в специфична категория; или
 - г) приетата от ГД "ГВА" декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория;
2. разработва документация, която се изисква в съответствие с риска и сложността на операцията;
3. е длъжен да определи условията и реда за внасяне на изменения в неговата документация, както и да гарантира, че за всяко от измененията са уведомени служителите, които ги прилагат;
4. уведомява ГД "ГВА" за изменение или допълнение на документацията си, което влиза в сила след получаването на одобрение от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице; операторът на БЛС може да прилага промени без предварително одобрение от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице при одобрена от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице процедура, в която се определя обхватът на промените и се описва начинът на тяхното въвеждане;
5. гарантира, че персоналът е в състояние да разбира езика, на който са написани частите от документацията, които се отнасят до изпълнението на неговите задължения и отговорности, както и че съдържанието е представено във форма, която позволява използването и без затруднения, като се спазват принципите, свързани с човешкия фактор;
6. гарантира, че експлоатираните от него БЛС притежават технически характеристики, отговарящи на условията на полета и дейността;
7. гарантира, че експлоатираните от него БЛС отговарят на техническите изисквания, определени в Делегиран регламент (ЕС) 2019/945 на Комисията от 12 март 2019 г. относно безпилотните летателни системи и операторите от трети държави на безпилотни летателни системи (ОВ, L 152,

11.6.2019 г., стр. 1), при допустимите изключения, уредени в чл. 10 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;

8. установява въз основа на инструкциите на производителя на БЛС и съобразена с типа операции и свързаните с тях рискове подходяща процедура за техническо обслужване на БЛС, за да гарантира летателната годност на БЛС;

9. гарантира, че дистанционно управляващият пилот е квалифициран и е определен пилот за всеки полет според изискванията за конкретната БЛС и условията на полета и че дистанционно управляващият пилот е запознат с нормативните актове, правилата и процедурите, уреждащи техните задължения, както и че е запознат с районите и зоните за ограничения, в които се извършва полетът;

10. гарантира, че персоналът, назначен или пряко ангажиран в наземната и полетната експлоатация, е надлежно инструктиран и квалифициран за изпълнение на специфичните си задължения и е запознат със своите отговорности и взаимовръзката на своите задължения с цялостната експлоатация, както и че целият персонал знае и спазва законовите и подзаконовите нормативни актове и процедурите, които се отнасят до изпълнението на техните задължения;

11. предоставя достъп на всяко лице, оправомощено от главния директор на ГД "ГВА" да осъществява контрол и надзор, по всяко време до всички съоръжения, БЛС, документи, записи, данни, процедури или всякакви други материали, отнасящи се до дейността му;

12. докладва, незабавно след като е узнал, до Националния борд за разследване на производствения във въздушния, водния и железопътния транспорт за авиационно произшествие или сериозен инцидент с граждански БЛС на територията на Република България, териториалните води и обслужваното въздушно пространство съгласно Наредба № 13 от 27 януари 1999 г. за разследване на авиационни произшествия (ДВ, бр. 12 от 1999 г.);

13. докладва чрез установена система за задължително докладване за събитие или друга свързана с безопасността информация с БЛС, за която се изисква сертификат или декларация съгласно чл. 56, параграфи 1 и 5 от Регламент (ЕС) 2018/1139, във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 72 часа, след като е узнал, съгласно Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията (ОВ, L 122 от 24 април 2014 г.);

14. застрахова отговорността си към трети лица за причинени от него вреди във връзка с осъществяване на дейността си.

(2) Документацията на оператора на БЛС по ал. 1 се изготвя в два надлежно утвърдени от ГД "ГВА" и еднообразни екземпляра - за оператора на БЛС и за ГД "ГВА".

(3) Операторът на БЛС разработва процедури, съобразени с типа операции и свързаните с тях рискове, мащаба и естеството на дейностите, и управленската структура на оператора на БЛС.

Глава седма.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПОДАВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА ДЕЙНОСТ В НЕОГРАНИЧЕНА КАТЕГОРИЯ

Чл. 38. (1) За извършване на професионална дейност с БЛС в неограничена категория операторът на БЛС подава декларация в ГД "ГВА".

(2) Декларация от оператор на БЛС за извършване на професионални дейности в неограничена категория, приета от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице в съответствие с изискванията на тази наредба, удостоверява годността и готовността на оператора на БЛС да извършва професионални операции с БЛС в неограничена категория.

(3) В декларацията по ал. 1 се посочва уникалният цифров регистрационен номер на оператора на БЛС и кандидатът прилага към нея следните документи:

1. декларация, че срещу него не е поискано пред съд откриване на съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация и/или че не е налице открито съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация;

2. ръководство за експлоатация (Operations Manual (OM));

3. списък с имената на лицата, свързани с експлоатацията на БЛС, и данни, доказващи тяхната компетентност;

4. документ за платена държавна такса, освен ако същата не е платена по електронен път;

5. сключен договор за застраховка "Гражданска отговорност" към трети лица.

(4) В началото на приетата от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице декларация за извършване на професионална дейност с БЛС в неограничена категория се поставя пореден номер, започващ с означението "BG.UAS.OPEN.xxx". Номер на декларация, която е отнета или спряна, не може да бъде използван отново.

(5) При промяна в съдържанието на декларацията за извършване на професионална дейност с БЛС в неограничена категория операторът на БЛС подава нова, като и се запазва номерът.

Чл. 39. Декларацията за извършване на професионална дейност с БЛС в неограничена категория е безсрочна, при условие че операторът на БЛС:

1. продължава да отговаря на изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;

2. предоставя достъп на служители, оправомощени от главния директор на ГД "ГВА", които да установят продължаващото съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

Чл. 40. (1) Когато към декларацията по чл. 38, ал. 3 не са приложени изискуемите документи или те са непълни, главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице уведомява писмено в 14-дневен срок подателя на декларацията. Подателят е длъжен да отстрани допуснатите непълноти или неточности в 14-дневен срок от получаване на уведомлението.

(2) В срок до 14 работни дни от подаване на декларацията или от отстраняване на непълнотите или нередовностите по ал. 1 главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице приема декларацията.

(3) Когато подателят на декларацията не представи изискуемата информация и документи в определения срок, процедурата се прекратява със заповед на главния директор на ГД "ГВА". Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Глава осма.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПОДАВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ОСНОВЕН СЦЕНАРИЙ В СПЕЦИФИЧНА КАТЕГОРИЯ (В СИЛА ОТ 01.01.2024 Г.)

Чл. 41. (В сила от 01.01.2024 г.) (1) Декларация за експлоатация в съответствие с основен сценарий в специфична категория, приета от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, регламентите за неговото изменение и допълнение и на тази наредба, удостоверява годността и готовността на оператора на БЛС да извършва операции с БЛС съгласно съответния основен сценарий.

(2) Декларация за експлоатация в съответствие с основен сценарий в специфична категория се подава по образец - съгласно допълнение 2 "Декларация за експлоатация" или, в случай че операторът на БЛС ще предоставя обучение и оценяване, съгласно допълнение 4 "Декларация на оператори на БЛС, които възнамеряват да предоставят практическо обучение и оценяване на дистанционно управляващи пилоти за STS-x" от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 на български и на английски език и се регистрира с поредни номера, започващи с означението "BG.UAS.DEC.xxx".

(3) Номерът на декларацията, която е отнета или спряна, не може да бъде използван отново.

Чл. 42. (В сила от 01.01.2024 г.) (1) Операторът на БЛС подава в ГД "ГВА" декларация за експлоатация в съответствие с основен сценарий в случаите, когато за нея има публикуван

основен сценарий (STS), определен в допълнение 1 "Основни сценарии, за които се използва декларация" от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

(2) В декларацията по ал. 1 кандидатът посочва уникалния цифров регистрационен номер на оператора на БЛС и прилага:

1. в случай че е търговец - декларация, че срещу него не е поискано пред съд откриване на съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация и/или че не е налице открито съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация;
2. ръководство за експлоатация (Operations Manual (OM));
3. списък с имената на лицата, свързани с експлоатацията на БЛС, и данни, доказващи тяхната компетентност;
4. документ за платена държавна такса, освен ако същата не е платена по електронен път;
5. сключен договор за застраховка "Гражданска отговорност" към трети лица.

(3) Декларацията по ал. 1 се подава чрез уеб базирана електронна система на ГД "ГВА".

Електронната система автоматично изпраща потвърждение, че декларацията е приета, в случай че е подадена изискуемата информация към нея.

(4) При промяна в съдържанието на декларацията операторът на БЛС подава нова, като се запазва същият номер.

Чл. 43. (В сила от 01.01.2024 г.) Декларацията за експлоатация в съответствие с основен сценарий в специфична категория е валидна 2 години, при условие че операторът на БЛС:

1. продължава да отговаря на изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;
2. предоставя достъп на служители, оправомощени от главния директор на ГД "ГВА", които да установят продължаващото съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

Чл. 44. (В сила от 01.01.2024 г.) (1) Когато към декларацията по чл. 42, ал. 2 не са приложени изискуемите документи или те са непълни, главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице уведомява писмено в 14-дневен срок подателя на декларацията. Подателят е длъжен да отстрани допуснатите непълноти или неточности в 14-дневен срок от получаване на уведомлението.

(2) Когато подателят на декларацията не представи изискуемата информация и документи в определения срок, процедурата се прекратява със заповед на главния директор на ГД "ГВА". Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Глава девета. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ В СПЕЦИФИЧНА КАТЕГОРИЯ

Чл. 45. (1) Разрешение за експлоатация в специфична категория, издадено в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, регламентите за неговото изменение и допълнение и на тази наредба, удостоверява годността и готовността на оператора на БЛС да извършва операции с БЛС, посочени в разрешението.

(2) Разрешение за експлоатация в специфична категория се издава по образец - съгласно чл. UAS.SPEC.040 от част Б от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, на български и на английски език с поредни номера, започващи с означението "BGR-OAT-xxxxx/yyy".

(3) Номерът на разрешение, което е отнето или спряно, не може да бъде използван отново.

Чл. 46. Кандидат за получаване на разрешение за експлоатация в специфична категория може да бъде еднолично търговец или юридическо лице, регистрирано по реда на законодателството на Република България или по законодателството на държава членка, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, или физическо лице.

Чл. 47. Кандидатът по чл. 46 подава заявление в ГД "ГВА" не по-късно от 35 дни преди планираната дата за започване на експлоатацията на БЛС. В заявлението се посочва уникалният цифров регистрационен номер на оператора на БЛС. Към заявлението кандидатът прилага:

1. в случай че е юридическо лице, декларация от кандидата, че срещу него не е поискано пред съд откриване на съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация и/или че не е налице открито съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация;
2. ръководство за експлоатация (Operations Manual (OM));
3. оценка на експлоатационния риск (SORA), разработена съгласно чл. 11 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 или документацията, указана в предварително публикувана от Агенцията за авиационна безопасност на ЕС оценка на риска (PDRA);
4. списък с имената на лицата, свързани с експлоатацията на БЛС, и данни, доказващи тяхната компетентност;
5. план за действия при аварийни ситуации (Emergency Response Plan (ERP), в случай че е отделен от OM;
6. документ за платена държавна такса, освен ако същата не е платена по електронен път;
7. сключен договор за застраховка "Гражданска отговорност" към трети лица.

Чл. 48. (1) Когато към заявлението по чл. 47 не са приложени изискуемите документи или те са непълни, главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице уведомява писмено в 14-дневен срок подателя на заявлението. Подателят е длъжен да отстрани допуснатите непълноти или неточности в 14-дневен срок след получаване на уведомлението.

(2) Най-късно 5 дни преди планираната дата за започване на експлоатацията на БЛС главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешение за експлоатация в специфична категория или мотивирано отказва издаването му, като посочва несъответствията с нормативните документи.

(3) Когато подателят на заявлението не представи изискуемата информация и документи в определения срок, процедурата се прекратява със заповед на главния директор на ГД "ГВА". Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 49. (1) За изменение на разрешение за експлоатация в специфична категория операторът на БЛС подава заявление в ГД "ГВА", в което посочва исканото изменение, не по-късно от 30 дни преди датата на въвеждане на изменението.

(2) Към заявлението операторът на БЛС прилага изменените части от ръководството за експлоатация и/или оценката на експлоатационния риск, както и необходимите документи, които касаят изменението.

(3) Заявлението за изменение на разрешението за експлоатация в специфична категория се разглежда по реда на чл. 48.

(4) Измененото разрешение за експлоатация в специфична категория се издава със същия номер, като се запазва срокът на неговата валидност.

Глава десета.

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗДАВАНЕ НА УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ОПЕРАТОР НА ЛЕКА БЛС

Чл. 50. (1) Удостоверение за оператор на лека БЛС, издадено в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) № 2019/947, регламентите за неговото изменение и допълнение и на тази наредба, удостоверява годността и готовността на оператора на БЛС да извършва дейности съгласно спецификациите в удостоверението.

(2) Удостоверение за оператор на лека БЛС се издава на български и на английски език с поредни номера, започващи с означението "BG.UAS.LUC.xxx", и в него се вписва информацията по чл. UAS.LUC.050 от част В от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

(3) Номерът на удостоверение за оператор на лека БЛС, което е отнето или спряно, не може да бъде използван отново.

(4) Удостоверението за оператор на лека БЛС е безсрочно, при условие че операторът на БЛС:

1. продължава да отговаря на изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947;
2. предоставя достъп на служителите, оправомощени от главния директор на ГД "ГВА", които да установят продължаващото съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

Чл. 51. Кандидат за получаване на удостоверение за оператор на лека БЛС може да бъде едноличен търговец или юридическо лице, регистрирано по реда на законодателството на Република България или по законодателството на държава членка, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

Чл. 52. (1) Кандидатът по чл. 51 подава заявление в ГД "ГВА" не по-късно от 35 дни преди планираната дата за започване на експлоатацията на БЛС. В заявлението се посочва уникалният цифров регистрационен номер на оператора на БЛС. Към заявлението кандидатът прилага:

1. декларация, че срещу него не е поискано пред съд откриване на съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация и/или че не е налице открито съдебно производство за обявяване в несъстоятелност или ликвидация;
2. сключен договор за застраховка "Гражданска отговорност" към трети лица;
3. документ за собственост или договор за наем на БЛС;
4. списък с имената на ръководния персонал, както и доказателства, че притежават подходяща квалификация и професионален опит;
5. списък с имената на лицата, свързани с експлоатацията на БЛС, и данни, доказващи тяхната компетентност;
6. документ за платена държавна такса, освен ако същата не е платена по електронен път.

(2) Кандидатът внася със заявлението за одобрение следните документи:

1. ръководство за експлоатация (Operations Manual (OM));
2. ръководство за управление на безопасността (Safety Management Manual (SMM));
3. план за аварийно реагиране (Emergency Response Plan (ERP), в случай че е отделен документ.

(3) Документите по ал. 2 могат да бъдат обединени в един - Ръководство на LUC, разработено съгласно изискванията на чл. UAS.LUC.040 от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

Чл. 53. (1) Когато към заявлението по чл. 52 не са приложени изискуемите документи или те са непълни, главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице уведомява писмено в 14-дневен срок подателя на заявлението. Подателят е длъжен да отстрани допуснатите непълноти или неточности в 14-дневен срок след получаване на уведомлението.

(2) Най-късно 5 дни преди планираната дата за започване на експлоатацията на БЛС главният директор на ГД "ГВА" издава удостоверение за оператор на лека БЛС или мотивирано отказва издаването му, като посочва несъответствията с нормативните документи.

(3) Когато подателят на заявлението не представи изискуемата информация и документи в определения срок, процедурата се прекратява със заповед на главния директор на ГД "ГВА". Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 54. (1) За изменение на удостоверение за оператор на лека БЛС или спецификациите към него операторът на БЛС подава заявление в ГД "ГВА", в което посочва исканото изменение. Заявлението се подава не по-късно от 30 дни преди датата на въвеждане на изменението.

(2) Към заявлението операторът на БЛС прилага ръководствата, които подлежат на изменение, и съответните документи, които се отнасят към искането за изменение в удостоверение за оператор на лека БЛС.

(3) Заявлението за изменение на удостоверение за оператор на лека БЛС се разглежда по реда на чл. 53.

Глава единадесета. УСЛОВИЯ ЗА ОПЕРИРАНЕ В ОПРЕДЕЛЕНИ ГЕОГРАФСКИ ЗОНИ

Чл. 55. (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" приема и обработва заявленията за определяне на географски зони по чл. 15 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947.

(2) Всеки субект, който заявява географска зона, определя също така и правилата и условията, които трябва да се прилагат от оператора на БЛС при опериране в тази географска зона.

(3) Субектът следва да предостави аргументация за определените правила и условия, която трябва да е пропорционална на риска, произтичащ от оперирането в зоната, както и да не е дискриминационна и ограничаваща спрямо операторите на БЛС.

(4) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" анализира аргументацията по ал. 3. В резултат на анализа на предоставената аргументация ГД "ГВА" одобрява, отхвърля или изисква допълнителна информация за заявените зони на БЛС.

(5) Информацията за географските зони на БЛС се предоставя публично от ГД "ГВА" на електронната и страница в един-единствен широкоразпространен цифров формат.

Чл. 56. (1) Експлоатацията на БЛС в определените географски зони трябва да отговаря на изискванията, установени в настоящата наредба.

(2) Операциите с БЛС трябва да бъдат в съответствие с конкретните правила и условия, приложими за съответната географска зона, в която се извършват.

(3) Всяка експлоатация на БЛС в определена географска зона може да е предмет на разрешение за експлоатация в специфична категория и представена оценка на експлоатационния риск при условията, определени в глава девета или глава десета от настоящата наредба, освен ако субектът, заявил зоната, не е указал друго.

(4) Безпилотната летателна система трябва да е с оборудване, необходимо за изпълнение на полета в съответната географска зона, което е посочено в публикуваните условия или допълнително указано от ГД "ГВА".

(5) Когато географските зони са определени от доставчика на аеронавигационно обслужване, при издаване на разрешението за експлоатация в специфична категория се извършва от оператора на БЛС оценка на безопасността по отношение на другите ползватели на въздушното пространство, като при необходимост се резервира въздушно пространство.

(6) При издаване на разрешение за експлоатация в определена географска зона ГД "ГВА" съгласува разрешението със субекта, заявил зоната.

Чл. 57. (1) Безпилотните летателни системи не могат да се експлоатират:

1. в забранена или ограничена зона, указана в раздел ENR 5.1 от сборника "Аеронавигационна информация и публикация" на Република България;

2. в резервирано въздушно пространство, указано в Плана за използване на въздушното пространство, издаван съгласно Инstrukция № 24 от 27 септември 2013 г. за работа на Центъра за планиране и разпределение на въздушното пространство на Република България (ДВ, бр. 88 от 2013 г.), което може да бъде:

а) опасна зона; или

б) временно отделена зона или временно резервирана зона, освен ако зоната не е резервирана, за да позволява операция с БЛС;

3. в охраняемите граници на летища за обществено ползване.

(2) Експлоатация на БЛС в зоните по ал. 1 може да бъде разрешена по изключение, при условие че е представена оценка на експлоатационния риск и е получено разрешение за експлоатация в специфична категория по реда, определен в глава девета или глава десета от настоящата наредба.

Глава дванадесета. ПРАВОПРИЛАГАНЕ, СИГУРНОСТ И БЕЗОПАСНОСТ

Чл. 58. (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" подпомага и оказва съдействие на Министерството на вътрешните работи за противодействие на престъпността и предотвратяване нарушаването на обществения ред при нерегламентирано използване на БЛС.

(2) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" подпомага и оказва съдействие на Държавна агенция "Национална сигурност" в случаите, когато експлоатацията на БЛС може да доведе до застрашаване или засягане на националните интереси, правата и свободите на гражданите, териториалната цялост, независимостта и суверенитета, демократичното функциониране на държавата и гражданските институции и конституционния ред в Република България.

(3) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" обменя информация с органите по ал. 1 и 2 и им осигурява служебен достъп до регистъра по чл. 4.

Чл. 59. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" и контролните органи по Закона за защита на потребителите - Комисията за защита на потребителите и Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, си сътрудничат по въпросите, свързани с безопасността, когато БЛС може да представлява сериозен риск за здравето и безопасността на потребителя, и прилагат процедурите за ефективен обмен на информация относно безопасността съгласно Наредба за условията и реда за предоставяне на информация за стоки и услуги, които представляват риск за потребителите, и за реда за осъществяване на сътрудничество между производителите, дистрибуторите, лицата, предоставящи услуги, и контролните органи (ДВ, бр. 37 от 2006 г.).

Глава тринадесета. НАДЗОР

Чл. 60. (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" изпълнява задълженията си за надзор и контрол над дейностите с БЛС, като осигурява и поддържа обучен и квалифициран персонал, притежаващ необходимите знания и опит.

(2) Инспекторите в ГД "ГВА" имат право на неограничен достъп до всички звена в организациите, наземните съоръжения, БЛС и до всякаква документация на оператора на БЛС, притежаващ удостоверение за оператор на лека БЛС или имащ издадено разрешение за експлоатация в специфична категория или приета декларация.

(3) Инспекторите в ГД "ГВА" при осъществяване на своята дейност се ръководят от одобрени от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него лице правила и процедури по прилагането на Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и приемливите средства за съответствие, издадени от Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз (ААБЕС).

(4) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" прилага програма за надзор върху операторите на БЛС в специфична категория (включително и притежателите на удостоверение за оператор на лека БЛС), както и върху клубове и сдружения за авиомоделизъм, която се основава на оценката на риска.

(5) Надзорът се осъществява посредством инспекции и проверки, предназначени да осигурят на ГД "ГВА" доказателства за съответствие на операторите на БЛС с Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, регламентите за неговото изменение и допълнение и на тази наредба.

(6) Обхватът на надзора се съобразява с резултатите от предишните надзорни дейности и с приоритетите по отношение на безопасността.

Чл. 61. (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" оценява операторите на БЛС и контролира компетентността им да извършват дейности с БЛС в съответствие с предоставените им права по издаденото удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, както и по приета декларация за експлоатация в

съответствие с основен сценарий в специфична категория и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория.

(2) За целите на ал. 1 Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" поддържа система за оценяването на компетентността на операторите на БЛС чрез събиране на информация, свързана с тяхната дейност, извършване на планови и извънредни инспекции, които обхващат цялата дейност на оператора на БЛС или само отделни нейни елементи.

(3) Операторите на БЛС с права по издаденото удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, както и по приети декларации подават ежегодно не по-късно от два месеца след края на съответната календарна година информация за:

1. броя на извършени операции;
2. броя пролетени часове;
3. броя и моделите БЛС, които са експлоатирани;
4. докладвани инциденти и произшествия;
5. идентифицирани опасности и свързаните с тях рискове за съответния период.

(4) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" оценява лицата по чл. 15, ал. 2, които провеждат практическо обучение и оценяване на дистанционно управляващи пилоти за експлоатация съгласно STS, и контролира компетентността им да извършват обучение и оценяване в съответствие с предоставените им права по приета декларация чрез събиране на информация, свързана с тяхната дейност, и чрез извършване на планови и извънредни инспекции.

(5) Лицата по чл. 15, ал. 2 подават ежегодно не по-късно от два месеца след края на съответната календарна година информация за:

1. всяко проведено обучение и броя лица, преминали обучението;
2. списък с имената на всички инструктори и проверяващи, участващи в предоставеното обучение и/или оценяване;
3. броя пролетени часове;
4. броя и моделите БЛС, които са експлоатирани;
5. докладвани инциденти и произшествия;
6. идентифицирани опасности и свързаните с тях рискове за съответния период.

Чл. 62. (1) Въз основа на информацията по чл. 61, ал. 3 и 5 и като се отчита сложността на извършваните операции и нивото на риск, породен от тях, се провеждат планови инспекции на операторите на БЛС и лицата по чл. 15, ал. 2 по график, утвърден от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице.

(2) За извършването на планова инспекция операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 се уведомява писмено от главния директор на ГД "ГВА" или от оправомощено от него длъжностно лице най-малко 7 работни дни предварително.

(3) Извънредни инспекции може да се извършват по всяко време по преценка на главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице.

(4) Извънредна инспекция се извършва задължително в следните случаи:

1. при системни отклонения от нормативните изисквания, касаещи безопасността, установени повече от веднъж;
2. след установено от инспектор от ГД "ГВА" нарушение;
3. при постъпила жалба или сигнал.

(5) Операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 не се уведомява предварително за провеждането на извънредна инспекция.

(6) Плановите и извънредните инспекции се извършват в изпълнение на заповед на главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице, в която се определят:

1. съставът на комисията, на която се възлага извършване на проверката;
2. обхватът и срокът на извършване на проверката.

Чл. 63. (1) Когато в хода на инспекцията се установи, че операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 са допуснали нарушение на приложимите изисквания и то е довело или би могло да доведе до риск за безопасността при експлоатацията с БЛС, председателят на комисията по чл.

62, ал. 6, т. 1, извършваща инспекцията, информира незабавно главния директор на ГД "ГВА" или оправомощеното от него длъжностно лице.

(2) След приключване на инспекцията комисията съставя доклад за резултатите от нея. Копие от доклада се връчва на оператора на БЛС или на лицето по чл. 15, ал. 2. Докладът заедно със събраните доказателства се прилага в делото на оператора на БЛС или на лицето по чл. 15, ал. 2, водено в ГД "ГВА".

(3) В случай на констатирани несъответствия, описани в доклада от инспекцията, комисията ги класифицира като:

1. констатации от ниво 1 - при установено значително несъответствие с приложимите изисквания по отношение на процедурите и ръководствата на организацията или с условията, при които е издадено LUC, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, или със съдържанието на приета декларация за експлоатация, декларация на субект и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория, което води до намалена безопасност или сериозно застрашава безопасността на полетите, и включват, но не се ограничават до:

а) непредоставяне на достъп на компетентния орган до съоръжения, БЛС, документи, записи, данни, процедури или всякакви други материали, отнасящи се до дейността на оператора на БЛС или на лицето по чл. 15, ал. 2, по време на нормалното работно време, след като ГД "ГВА" е уведомила писмено два пъти оператора на БЛС;

б) фалшифициране на представените документи и доказателства;

в) доказателства за злоупотреба или използване с цел измама на притежавано удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или със съдържанието на приета декларация за експлоатация, декларация на субект и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория;

г) липса на отговорен ръководител, когато е приложимо;

2. констатации от ниво 2 - при установено несъответствие с приложимите изисквания по отношение на процедурите и ръководствата на организацията или с условията, при които е издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм, или със съдържанието на приета декларация за експлоатация, декларация на субект и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория, което може да доведе до намаляване на безопасност или сериозно да застраши безопасността на полетите.

(4) Операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 представят в ГД "ГВА" план за коригиращи действия заедно с анализ на причините за всяко несъответствие, както и срокове за отстраняването им в срок до 14 работни дни от получаване на доклада.

(5) В срок до 7 работни дни след получаване на документите по ал. 4 комисията анализира съдържанието им и информира оператора на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 за приемането или отхвърлянето на представения план за коригиращи действия.

(6) Когато планът за коригиращи действия е приет, операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 представят доказателства в ГД "ГВА" за коригиране на несъответствията, като комисията ги оценява в срок до 7 работни дни и:

1. в случай че предоставените доказателства и материали са оценени като приемливи, несъответствието се счита за отстранено и операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 се уведомява писмено;

2. в случай че предоставените доказателства и материали са оценени като неприемливи, операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 се уведомява писмено за необходимостта от предоставяне на допълнителна информация, разяснения и доказателства за коригиране на несъответствието, като се посочва срок за това;

3. в случай че операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 не предостави изискуемата информация в определения срок или тя повторно е неприемлива, констатациите от ниво 2 се повишават в ниво 1, като операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 се уведомява писмено.

(7) В случай че представеният в ГД "ГВА" план за коригиращи действия бъде отхвърлен, операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 се уведомява писмено, като му се предоставя срок за неговото коригиране и повторно предоставяне в ГД "ГВА". В случай на повторно неприемане на плана за коригиращи действия констатациите от ниво 2 се повишават в ниво 1.

Глава четиринадесета.

ВРЕМЕННО СПИРАНЕ, ОГРАНИЧАВАНЕ ИЛИ ОТНЕМАНЕ НА ПРАВАТА

Чл. 64. (1) Главният директор на ГД "ГВА" може със заповед временно да спре, ограничи или отнеме правата по издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация, декларация на субект и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория след получаване на доклад от отговорния инспектор или председателя на комисията по чл. 62, ал. 6, т. 1.

(2) Докладът по ал. 1 се изготвя в резултат от проведените инспекции над дейността на оператора на БЛС или на лицето по чл. 15, ал. 2, в който се предлага правата на оператора на БЛС да бъдат временно спрени, ограничени или отнети.

(3) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 65. (1) Правата по издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация, декларация на субект и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория временно се спират за срок, определен в заповедта по чл. 64, ал. 1, когато:

1. несъответствията са класифицирани като констатации от ниво 1 съгласно чл. 63, ал. 3;
2. операторът на БЛС е заявил писмено желанието си временно да бъдат спрени правата по издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория;
3. лицето по чл. 15, ал. 2 е заявило писмено желанието си временно да бъдат спрени правата по приета декларация.

(2) Възобновяването на временно спрените права по ал. 1 се извършва със заповед на главния директор на ГД "ГВА" след представяне в ГД "ГВА" на доказателства от оператора на БЛС или от лицето по чл. 15, ал. 2 за отстраняване на несъответствията по ал. 1, буква "а" или след писмено заявление от оператора на БЛС или от лицето по чл. 15, ал. 2 и след извършване на необходимите инспекции и представен доклад от председателя на комисията, извършваща инспекцията, за положителен резултат.

(3) Главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице писмено уведомява оператора на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 за извършеното възобновяване на правата му.

(4) В случай че операторът на БЛС не предприеме коригиращи действия в срок, определен в заповедта по чл. 64, ал. 1, или резултатите от инспекциите по ал. 2 не потвърждават, че операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 е в състояние да извършва безопасна експлоатация на БЛС, главният директор на ГД "ГВА" със заповед отнема удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация, декларация на субект и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория и писмено уведомява оператора на БЛС.

Чл. 66. (1) Главният директор на ГД "ГВА" ограничава правата по издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория за срок, определен със заповедта по чл. 64, ал. 1, когато:

1. несъответствията са класифицирани като констатации от ниво 1 или ниво 2 съгласно чл. 63, ал. 3;

2. операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 не може да изпълнява някои от дейностите, за които има права, в съответствие с тази наредба, Регламент (ЕС) 2018/1139, както и с регламентите за изпълнение и делегираните регламенти към него;
 3. операторът на БЛС е заявил писмено временно да бъдат ограничени правата по издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория по някоя от дейностите;
 4. лицето по чл. 15, ал. 2 е заявило писмено желанието си временно да бъдат ограничени правата по приета декларация.
- (2) Възобновяването на ограничени права по ал. 1 се извършва със заповед на главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице след представяне в ГД "ГВА" на доказателства от оператора на БЛС или от лицето по чл. 15, ал. 2, че е в състояние да извършва безопасно дейността, обект на ограничението, и след извършване на необходимите инспекции и представен доклад от председателя на комисията по чл. 62, ал. 6, т. 1, извършваща инспекцията, за положителен резултат.
- (3) Главният директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице писмено уведомява оператора на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 за извършеното възобновяване на ограничените права.
- (4) В случай че операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 не предприеме коригиращи действия в срока, определен в заповедта по чл. 64, ал. 1, или резултатът от инспекциите по ал. 2 не потвърждава, че операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 е в състояние да извършва безопасна експлоатация на БЛС, ограничените права не се възобновяват, за което операторът на БЛС или лицето по чл. 15, ал. 2 се уведомява писмено.

Чл. 67. (1) Главният директор на ГД "ГВА" отнема правата по издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация, декларация на субект и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория със заповедта по чл. 64, ал. 1, когато:

1. несъответствията са класифицирани като констатации от ниво 1 съгласно чл. 63, ал. 3;
 2. в случай на издадено удостоверение за оператор на лека БЛС операторът на БЛС не разполага с БЛС;
 3. операторът на БЛС писмено е заявил да бъдат прекратени правата по издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория;
 4. лицето по чл. 11, ал. 2 писмено е заявило да бъдат прекратени правата по приета декларация;
 5. удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм са издадени или декларация за експлоатация и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория са приети въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;
 6. операторът на БЛС е обявен в несъстоятелност с влязло в сила съдебно решение или е започнала процедура по ликвидацията му.
- (2) В регистъра по чл. 4 се вписва заповедта за отнемане на издадено удостоверение за оператор на лека БЛС, разрешение за експлоатация в специфична категория, разрешение за експлоатация в рамките на клубове и сдружения за авиомоделизъм или приета декларация за експлоатация и декларация за извършване на професионална дейност в неограничена категория.

Глава петнадесета.

РЕГИСТРАЦИЯ НА СЕРТИФИЦИРАНИ БЕЗПИЛОТНИ ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА

Раздел I.

Общи положения

Чл. 68. (1) С тази глава се определят условията и редът за вписване и отписване на БВС, чието проектиране подлежи на сертифициране, в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България.

(2) Регистърът на БВС, като част от регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България, се съхранява в ГД "ГВА".

Чл. 69. Националните знаци на БВС, вписани в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България, са главни латински букви LZ, определени от Международния съюз по далекосъобщения.

Чл. 70. (1) Регистрационните знаци на всяко БВС, вписано в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България, се определят от главния директор на ГД "ГВА" или оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Определянето на регистрационните знаци се извършва по заявление от собственика, владелеца или държателя на БВС.

(3) Заявлението се изпраща в ГД "ГВА" не по-късно от 30 дни преди планираната дата на извършване на основния преглед от ГД "ГВА", предвиден в чл. 82. Собственикът, владелецът или държателят на БВС може да предложи регистрационните знаци, съобразявайки се с изискванията към тях, предвидени в тази глава.

Чл. 71. (1) Регистрационните знаци са серия (комбинация) от няколко (три и повече) арабски цифри и букви.

(2) Националните знаци предшестват регистрационните знаци и са разделени с тире между тях.

Чл. 72. (1) Регистрационните знаци на БВС не се променят до момента на отписването на БВС от регистъра.

(2) Когато БВС бъде отписано от регистъра и след време отново бъде вписано, регистрационните му знаци, определени при първоначалната му регистрация, могат да се запазят.

(3) Регистрационните знаци на БВС, което е отписано от регистъра, не се предоставят на друго ВС.

Чл. 73. Определените от ГД "ГВА" регистрационни знаци се съобщават писмено на собственика, владетеля или държателя на БВС.

Чл. 74. (1) Националните и регистрационните знаци се нанасят върху БВС или се закрепват по начин, осигуряващ трайност, като собственикът, владетелят или държателят на БВС трябва да ги поддържа чисти и видими по всяко време.

(2) Линиите на буквите, цифрите и тирето са плътни и с цвят, ярко контрастиращ на фона на съответната част от БВС, на която са нанесени или закрепени.

Чл. 75. (1) Националните и регистрационните знаци на БВС се разполагат:

1. върху крилата, като знаците трябва да са нанесени или върху долната повърхност на лявото полукрило, или върху долната повърхност на двете полукрила, по възможност на еднакво разстояние от атакуващия и изходящия ръб с върхове на буквите и цифрите в посока на атакуващия ръб; и

2. върху двете страни на тялото между крилата и опашните плоскости или върху вертикалните опашни плоскости, а при една вертикална опашна плоскост - върху горните половици на външните страни на крайните плоскости.

- (2) Ако БВС няма части, съответстващи на посочените в ал. 1, знаците трябва да бъдат разположени по начин, позволяващ БВС да бъде лесно идентифицирано.
- (3) На БВС се поставя негорима идентификационна табела, върху която са посочени националните и регистрационните знаци на ВС.

Чл. 76. (1) Буквите и цифрите във всяка една група знаци са с еднаква височина.

(2) Знаците на БВС имат следните размери:

1. височината им върху крилата не може да е по-малка от 50 см;
 2. височината им върху тялото и вертикалните опашни плоскости не може да е по-малка от 30 см.
- (3) Ако БВС няма части, съответстващи на посочените в ал. 2, височината трябва да е избрана по начин, непрепятстващ непосредственото и лесното идентифициране на БВС.

Чл. 77. Типът на буквите и цифрите, използвани в националните и регистрационните знаци, отговаря на следните изисквания:

1. буквите да са главни букви от латинската азбука без орнаменти;
2. цифрите да са арабски без орнаменти;
3. широчината на всяка буква или цифра (с изключение на буквите I, M, W и цифрата 1) и дължината на тирето трябва да бъдат $2/3$ от височината;
4. широчината на буквата I и цифрата 1 трябва да бъде равна на $1/6$ от височината;
5. широчината на буквите M и W трябва да е равна на височината;
6. дебелината на линиите на буквите, цифрите и тирето трябва да бъде равна на $1/6$ от височината;
7. разстоянието между буквите, цифрите и тирето трябва да бъде равно или по-голямо от $1/4$ от ширината на стандартните букви и цифри.

Раздел II.

Вписване на гражданско безпилотно въздухоплавателно средство в регистъра на гражданските БВС на Република България и издаване на удостоверение за регистрация

Чл. 78. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" вписва БВС в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства на Република България и издава удостоверение за регистрация.

Чл. 79. Регистърът на гражданските БВС на Република България се води от ГД "ГВА", като в него се вписват БВС, чието проектиране подлежи на сертифициране.

Чл. 80. (1) Вписването на БВС в регистъра и издаването на удостоверение за регистрация се извършват по заявление, подадено от собственика, владелеца или държателя на БВС.

(2) Заявлението се подава в ГД "ГВА" не по-късно от 30 дни преди датата на основния преглед.

Чл. 81. (1) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" извършва проучване, ако досега този тип БВС не е бил вписан в регистъра на Република България.

(2) Проучването включва запознаване с конструкцията, типовото удостоверение и сертификационните данни, както и проверка за удостоверяване на съответствието на БВС с нормите за летателна годност, по които е построено БВС.

Чл. 82. (1) Безпилотното въздухоплавателно средство се представя на разположение на ГД "ГВА" за основен преглед, като времето и мястото на прегледа предварително се уговарят с ГД "ГВА", но не по-късно от 30 дни след подаване на заявлението.

(2) Когато БВС се представя за основен преглед в чужбина или извън територията на София, заявителят заплаща на ГД "ГВА" допълнителните разходи за проверката.

Чл. 83. (1) След извършването на основен преглед, в който е установено съответствието на БВС с изискванията на тази глава, БВС се вписва в регистъра на гражданските БВС на Република България, където се нанасят следните данни:

1. номер на удостоверение за регистрация;
2. национални и регистрационни знаци;
3. производител на БВС;
4. обозначението на БВС от производителя;
5. сериен номер на БВС;
6. сериен номер и тип на силовата установка (ако има);
7. максимална излетна маса и максимален полезен товар;
8. пълното име, адрес, електронен адрес и телефонен номер на собственика, владелеца или държателя на БВС;
9. дата на вписване.

(2) Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" издава удостоверение за регистрация на БВС, което се предава на собственика, владелеца или държателя срещу заплащане на държавна такса.

(3) В удостоверението за регистрация се вписват данните от ал. 1.

Раздел III.

Пререгистрация на гражданско безпилотно въздухоплавателно средство

Чл. 84. (1) Вписването на сделките по прехвърляне правото на собственост върху гражданско БВС на територията на Република България в регистъра се извършва след подаването на заявление от новия собственик, придружено с удостоверение за регистрация.

(2) Вписването на сделките по учредяване и прехвърляне на вещни или облигационни права, както и на учредяването на вещни тежести върху гражданско БВС на територията на Република България в регистъра, се извършва след подаване на заявление от собственика, придружено от договор или друг документ, даващ основание за вписване на промени в регистъра на гражданските БВС на Република България.

(3) Въз основа на посочените документи ГД "ГВА" унищожава досегашното удостоверение за регистрация, а в регистъра вписва датата и номера на новото удостоверение за регистрация, името и адреса на новия собственик на БВС и основанието за прехвърлянето на права.

(4) След вписването на посочените данни в регистъра ГД "ГВА" издава удостоверение за регистрация, което предава на новия собственик или негов представител срещу заплащане на държавна такса.

Раздел IV.

Отписване на гражданско безпилотно въздухоплавателно средство от регистъра на гражданските БВС на Република България

Чл. 85. Отписването на БВС от регистъра на гражданските БВС на Република България се извършва, когато:

1. собствеността на БВС бъде прехвърлена на чуждестранно физическо или юридическо лице;
2. безпилотното въздухоплавателно средство бъде бракувано поради катастрофа, авария, безследно изчезване, природно бедствие, навършване на общия ресурс или морално остаряване.

Чл. 86. (1) В случаите по чл. 85, т. 1 отписването се извършва на основание подадено заявление от досегашния собственик, владелец или държател на БВС, придружено от удостоверение за регистрация, договора за прехвърляне на собствеността или друг документ, който дава основание за отписването му от регистъра.

(2) Въз основа на представените документи и след като ГД "ГВА" се убеди, че са заличени националните и регистрационните знаци и е свалена негоримата идентификационна табела, удостоверение за регистрация се унищожават, а в регистъра се вписват датата и основанието за отписване и се издава документ, че БВС е отписано от регистъра. Документът за отписване се предава на заявителя.

Чл. 87. (1) В случаите по чл. 85, т. 2 отписването на БВС се извършва на някое от следните основания:

1. заявление от досегашния собственик, владелец или държател на БВС, придружено (когато това е възможно) от удостоверение за регистрация; заявлението трябва да бъде подадено в ГД "ГВА" не по-късно от 30 дни от възникване на основанието за отписване;

2. протокол от комисията по разследване на катастрофата, аварията, безследното изчезване или протокол по бракуването.

(2) Въз основа на посочените документи ГД "ГВА" отписва БВС от регистъра, като вписва датата и основанието за това и уведомява писмено собственика, владелеца или държателя за извършеното отписване.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Дистанционно управляващ пилот" е физическо лице, отговарящо за безопасното провеждане на полета на безпилотно въздухоплавателно средство, като управлява неговите полетни показатели ръчно, или когато безпилотното въздухоплавателно средство лети в автоматичен режим - като следи неговия курс и по всяко време е в състояние да се намеси и да промени курса.

2. "Оператор на безпилотна летателна система ("оператор на БЛС")" е всяко юридическо или физическо лице, което експлоатира или възнамерява да експлоатира една или повече БЛС.

3. "Безпилотно въздухоплавателно средство (БВС)" е всяко въздухоплавателно средство, което се управлява или е предназначено да се управлява самостоятелно или да бъде управлявано дистанционно, без на борда да има пилот.

4. "Безпилотна летателна система (БЛС)" е безпилотно въздухоплавателно средство и оборудването за неговото дистанционно управление.

5. "Географска зона на БЛС" е част от въздушното пространство, предвидена от компетентния орган, която улеснява, ограничава или изключва експлоатацията на БЛС, за да се разрешат проблемите с рискове, свързани с безопасността, неприкосновеността на личния живот, защитата на личните данни, сигурността или опазването на околната среда, произтичащи от експлоатацията на БЛС.

6. "Професионална дейност" са операции, които се извършват с цел:

а) експлоатацията на БЛС срещу заплащане, финансова компенсация или друго възнаграждение, или

б) експлоатацията на БЛС от физическо или юридическо лице, когато се извършва в рамките на предмета на дейност на оператора на БЛС, и използваните БЛС са собственост на това физическо или юридическо лице или са получени от това лице на изплащане, или са предмет на дългосрочен договор за лизинг и се управляват от член на персонала на това физическо или юридическо лице или от самото физическо лице.

7. "Удостоверение за оператор на лека БЛС (Light UAS operator certificate - LUC)" е удостоверение, издадено на оператор на БЛС от главния директор на ГД "ГВА".

8. "Неограничена категория експлоатация на БЛС" е тази по смисъла на чл. 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и не подлежи на предварително разрешение за експлоатация, нито на декларация за експлоатация от оператора на БЛС преди осъществяване на експлоатацията.

9. "Специфична категория експлоатация на БЛС" е тази по смисъла на чл. 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и за която е необходимо разрешение за експлоатация, издадено от компетентния орган съгласно чл. 12 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, или разрешение, получено в съответствие с чл. 16 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, или при определени в чл. 5, параграф 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 обстоятелства - декларация, която операторът на БЛС подава.

10. "Сертифицирана категория експлоатация на БЛС" е тази по смисъла на чл. 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947 и за която са необходимия сертифициране на БЛС съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2019/945, сертифициране на оператора на БЛС и ако е приложимо - лицензиране на дистанционно управляващия пилот.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 16а, т. 7, 8 и 19, чл. 33, т. 11 във връзка с § 6 от Закона за гражданското въздухоплаване и е съгласувана с министъра на вътрешните работи и председателя на Държавна агенция "Национална сигурност".

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването и в "Държавен вестник", с изключение на глава осма, която влиза в сила от 1 януари 2024 г.

§ 4. Лицата по чл. 32 привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в срок до 1.01.2023 г.

§ 5. Главният директор на ГД "ГВА" дава указания по прилагане на наредбата.

§ 6. В Наредба № 22 от 21.07.1999 г. за извършване на полети във въздушното пространство и от/до летищата на Република България (обн., ДВ, бр. 69 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 7 от 2014 г.), в чл. 15 се създава ал. 3:

"(3) Независимо от ал. 1, за полети с въздухоплавателни средства без екипаж, които попадат в обхвата на Наредбата за условията и реда за експлоатацията на безпилотни летателни системи и надзора над техните оператори, не се изисква разрешение за полет."

§ 7. В Наредба № 2 от 10 март 1999 г. за правилата за полети (обн., ДВ, бр. 26 от 1999 г.; изм., бр. 109 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 97 от 2001 г.; попр., бр. 107 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 94 от 2005 г., бр. 80 от 2014 г.), в чл. 13 ал. 5 се изменя така:

"(5) Полети с безпилотни летателни системи в неограничена и специфична категория, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/947, се извършват съгласно Наредбата за условията и реда за експлоатацията на безпилотни летателни системи и надзора над техните оператори."